

ARTS, CULTURAL STUDIES AND ETHNOGRAPHY

Пер'ян Валерія Сергіївна

аспірантка,

ДЗ Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

МИСТЕЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОГО ХОРУ «РЕЗОНАНС»

***Анотація.** В статті розглядається мистецько-просвітницька діяльність студентського хору «Резонанс» кафедри музики Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. Репертуар хору різноманітний: включає твори західноєвропейської і української класики, зразки авторської та народної музики різних народів і часів, а особливе місце займають обробки українських народних пісень сучасних композиторів. Хор веде активну концертну діяльність – бере участь в концертах-лекторіях, міських й обласних концертах, фестивалях. Щорічна участь хору «Резонанс» в міжнародних і всеукраїнських конкурсах в якості лауреата і переможця, дозволяє говорити про вихід хорового студентської творчості Буковини на нові рубежі.*

***Ключові слова:** хор, студентський хор, хорове мистецтво.*

Завдання збереження історичної та культурної спадщини нашої країни, звернення до духовних витоків українського народу набувають сьогодні гостру актуальність і мають доленосне значення для нашого майбутнього.

З давніх часів, несучи в собі ідею єдності і колективності, хор є прообразом народу – суспільства. «У хорі і через хор його учасники і слухачі в художній формі пізнають початкове інстинктивне почуття роду, загальності, гармонії колективного та індивідуального» [3, с. 23]. Відомо, що хоровий спів виявляє величезний вплив на формування особистості. Цьому багато в чому допомагає та обставина, що в хоровому мистецтві зливаються воєдино музика і слово. Музика, в союзі зі словом ще глибше впливає на психіку співака, на його художній розвиток, уяву і чуйність. А колективний вид діяльності виховує вміння підпорядкувати свої особисті інтереси інтересам колективу. Ці найважливіші завдання вирішуються тільки в добре організованому хорі

завдяки навчально-виховної діяльності і цілеспрямованій роботі по засвоєнню різноманітного репертуару.

Хор «Резонанс» був створений у 1992 році за ініціативи відомого українського хорового диригента, фольклориста, композитора, професора Андрія Миколайовича Кушніренка, який протягом двадцяти років і очолював учбовий колектив. А хормейстером був доцент кафедри – Андрій Володимирович Плішка. Це стало знаковою подією для міста Чернівці й буковинського регіону.

Студентський хор кафедри музики неодноразово представляв хорове мистецтво Буковини в національному палаці «Україна» в столиці (1999, 2001, 2004 рр.) на творчих звітах майстрів мистецтв і художніх колективів Чернівецької області. Це вважалося дуже почесно для будь-якого колективу регіону, і не всім була дана така можливість – обирали кращих з найкращих.

З 2014 року, після смерті легендарного диригента – Андрія Кушніренка, курівником став Андрій Плішка.

Найважливішою подією в житті хору 2014 рік, коли художнім керівником і головним диригентом студентського хору «Резонанс» стала Заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор – Ольга Дмитрівна Чурікова-Кушнір (хормейстер – кандидат педагогічних наук, доцент – Зоя Софроній, концертмейстер – Олександра Кирстюк) [4, с. 211].

У репертуарі хору твори вітчизняної, зарубіжної класики, композиторів-класиків: М. Лисенка, С. Людкевича, М. Леонтовича, К. Стеценка, Д. Січинського, Ф. Колесси, зразки духовної музики українських композиторів, а саме: Д. Бортнянського, М. Березовського, А. Веделя, М. Вербицького, С. Воробкевича, сучасних українських композиторів А. Авдієвського, І. Алексійчук, Л. Дичко, А. Кушніренка, М. Скорика, Г. Скупинського, Є. Станковича, О. Токар, О. Чмут та інші.

Репертуар безумовно є важливою складовою будь-якого музичного колективу. Відбір творів до репертуару хорового колективу – це не одномоментний акт, а складний творчий процес: з одного боку в ньому

фокусується педагогічний і музичний досвід, культура керівника, з іншого боку, характер відбору обумовлений специфікою музичного матеріалу, особливостями тих, хто його засвоює, а також тим, в яких умовах відбувається навчання [1, с. 114].

Головним «збірним» принципом можна вважати підпорядкування репертуару навчально-виховним завданням. При роботі зі студентським хором дотримання цього принципу особливо важливо, тому що хоровий колектив є, перш за все, засобом різнобічного розвитку студента.

Репертуар забезпечує повноцінний музичний розвиток кожного учасника хору, але в той же час він не тільки підвищує музичну культуру виконавців, а й значною мірою сприяє їх моральному і естетичному вихованню, формує їх смаки і погляди, зміцнює почуття любові до рідного краю та свого народу, підвищує відповідальність перед членами колективу. При цьому серйозний і глибокий вплив репертуару на виховання і освіту студентів можливо лише в тому випадку, якщо він буде освоюватися активно і свідомо.

Велика кількість концертних програм хору «Резонанс» записані на аудіо, відео носіях Чернівецьким і Національним телебаченням України.

Хор «Резонанс» активно бере участь на ювілейних вечорах, студентських святах, урочистостях, присвячених 8-го березня, Дню Перемоги, Дню міста, новорічні концерти тощо. Хор є візитною карткою Чернівецького державного університету. Він – постійний і бажаний учасник міжвузівських і загальноміських заходів. Колектив і керівники не зупиняються на досягнутому, постійно знаходяться в творчому пошуку. Але головне завдання всієї діяльності нашого хору протягом усієї його історії – це пропаганда української та буковинської народної пісні.

Середній вік учасників хору становить двадцять років. Це вносить особливий колорит у манеру виконання народних пісень. Практика показала, що до четвертого курсу всі хористи володіють хорошими голосами, а деякі стають керівниками хорових колективів в школах і клубах. Особливістю студентського хору є його непостійний склад – закінчують навчання і розлучаються з ним одні студенти, їм на зміну приходять інші.

Виховуючи колектив як концертний, Ольга Дмитрівна завжди враховує специфічні особливості роботи з навчальним колективом, в зв'язку з чим незмінно виникає складність синтезу навчально-педагогічних і концертно-виконавських завдань. Адже в такому колективі, на відміну від професійного хору, співаків необхідно навчити техніці хорового співу, і тільки після цього з'явиться можливість художнього втілення. Іноді процес навчання і втілення йдуть паралельно. Крім того, на думку Ольги Дмитрівни, в процесі навчання керівник навчального хору повинен працювати не тільки над оволодінням співочих навичок. Перед нею стоїть завдання допомогти студенту оволодіти хормейстерському, педагогічним і диригентським мистецтвом в повній мірі.

Концерти «Резонансу» – це яскраві вистави з різноманітним чергуванням пісень, хороводів, танців, враження від яких посилюється різноманіттям костюмів. Вони проходять на єдиному диханні під нестихаючі бурхливі оплески глядачів.

Багато пісень в репертуарі хору переведені в жанр концертних вокально-танцювальних сцен (режисер-постановник – сама Ольга Дмитрівна). Прекрасно виконані рухи завжди гідно сприймаються глядачами.

Важливу роль у концертному виконанні «Резонансу» грають додаткові музичні й шумові інструменти. Керівник Ольга Дмитрівна в процесі хорових репетицій створює справжній «хоровий театр». Кожний твір вона наділяє своєю особливістю та додає музично-шумовий супровід, танцювальні рухи та декорації, і все це з великим задоволенням роблять учасники колективу [2].

Але зазначимо, що репетиції хору проходять в атмосфері суворої дисципліни і напруженої роботи. Ольга Дмитрівна годинами може «сидіти» на двох тактах, домагаючись потрібного їй звучання, проголошення слова. Але, все ж, її робота завжди захоплює колектив. Чурікова-Кушнір вважає, що саме робота хорового класу, а не спеціальність (диригування) є центром навчання диригентів хору.

Вона переконана, якщо студент не співав у висококваліфікованому хорі, керованим майстром, якщо не пройшов хорошу вокальну та виконавську підготовку, він буде неспроможний у своїй подальшій роботі, навіть якщо

добре навчений диригування. Тому Ольга Дмитрівна розглядає хор в якості такого собі «навчально-концертного колективу», вихованого на систематичній концертній діяльності і підготовленого на найвищому рівні (з особистого спілкування).

Таким чином, хор «Резонанс» з гідністю продовжує сьогодні нести свою духовну, культурно-просвітницьку місію – популяризувати українське і буковинське народне мистецтво. І всі, кому довелось співати в хорі «Резонанс», згадують, наскільки захоплюючими були репетиції хорового класу, яка то була життєва школа. Під час навчання в університеті хор був для них невід’ємною частиною життя, пошуків, відкриттів і набуття себе в музичному мистецтві.

Список джерел:

1. Казачков С. О дирижерско-хоровой педагогике Музыкальное исполнительство: сб. ст. / Сост. и общая редакция Г. Я. Эдельмана. Москва : Музыка, 1970. Вып. 6. С. 120–143.
2. Офіційний сайт кафедри музики Чернівецького національного університет ім. Ю. Федьковича. Творчі колективи: веб-сайт. URL: <http://www.music.chnu.edu.ua/index.php?page=ua> (дата звернення 23.06.2021).
3. Рожок В. С. Музыка і сучасність: монографічні дослідження, науково-популярні, критичні та публіцистичні твори. Київ : «Книга пам’яті України», 2003. 220 с.
4. Ярошенко І. В. Музичне краєзнавство Західної України XIX–XX століть: професійно-хорове мистецтво Буковини: Навч. посіб. Київ: «Білий Тигр», 2015. 220 с.